

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

The Relationship between Instructional Leadership of School Administrators and Active Learning Management of Teachers under Secondary Educational Service Area Office Phatthalung

ศุภลักษณ์ รัตนบุรี¹ และ สุนทรี วรรณไพเราะ²

Supalak Rattanaburee¹ and Suntaree Wannapairo²

Received : 9 พ.ย. 2566

Revised : 31 ม.ค. 2567

Accepted : 2 ก.พ. 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2566 จำนวน 275 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane และสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเท่ากับ .980 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู มีค่าเท่ากับ .977 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการนิเทศและประเมินผลการสอนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านการออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .718$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, การจัดการเรียนรู้เชิงรุก, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

Abstract

This research objectives were: 1) to investigate instructional leadership of school administrators; 2) to investigate active learning management of teachers; and 3) to examine the relationship between instructional leadership of school administrators and active learning management of teachers. samples were 275 teachers under the Secondary Educational Service Area Office Phatthalung in the academic year 2023. The sample size was determined by using Taro Yamane's formula, and the samples were randomized by

¹ นักศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อีเมล: kruoum1991@gmail.com

² อาจารย์ ดร., อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อีเมล: suntaree@tsu.ac.th

¹ Master Students, Master of Education Program in Department of Educational Administration, Faculty of Education, Thaksin University, Email: kruoum1991@gmail.com

² Dr. Lecturer in Educational Administration Program, Faculty of Education, Thaksin University, Email: suntaree@tsu.ac.th

applying the stratified random sampling method according to the school sizes. The research instrument was a Likert scale questionnaire with a reliability of instructional leadership of school administrators' part equal .980, and active learning management of teachers' part was equal .977. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and Pearson Product Moment Correlation coefficient.

The research results were: 1) the instructional leadership of school administrators overall and each aspect was at a high level. The highest average mean were the curriculum administration and teaching-learning aspect, and the lowest average mean were teaching supervision and evaluation aspect; 2) the active learning management of teachers overall and in each aspect was at a high level. The highest average mean was the design and creation of proactive learning plans aspect, and the lowest average mean were media, Innovation, and technology aspect; and 3) the relationship between the instructional leadership of school administrators and active learning management of teachers was highly positive ($r=.718$) at statistically significance at .01 level.

Keywords: Instructional leadership, Active learning management, Secondary Educational Service Area Office Phatthalung

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เป็นแผนแม่บทการจัดการศึกษาในปัจจุบัน กำหนดเป้าหมายและนโยบาย การพัฒนาการศึกษา ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของการจัดการศึกษา เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท่ามกลางสภาวะการณ์และบริบทแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ซึ่งการจะตั้งรับการเปลี่ยนแปลงนั้น ได้อย่างสมบูรณ์ จะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนามนุษย์ให้มีความพร้อมและสามารถดำรงอยู่ในยุคสมัยของการเปลี่ยนแปลงนี้ ได้อย่างยั่งยืน จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศ และสามารถนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอีก 20 ปีข้างหน้า (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: ก-ง) สถานศึกษานับว่ามีบทบาทในการทำหน้าที่อบรม ถ่ายทอดวิชาให้แก่เด็กและเยาวชน จำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีภาวะการณ์บริหาร แบบผู้นำมืออาชีพ โดยเฉพาะผู้นำทางด้านการศึกษา จึงจะทำให้การบริหารการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทาง ที่พึงประสงค์ (ภาคพร เลิกนอก และเอกราช โฆษิตพิมานเวช, 2565: 77)

ภาวะผู้นำทางวิชาการจึงนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีผลกระทบที่ชัดเจนต่อผลลัพธ์ของนักเรียน มากกว่าภาวะผู้นำแบบอื่น ๆ โดยภาวะผู้นำทางวิชาการได้รับการพิจารณาว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้ของนักเรียน และการสร้างคุณภาพของโรงเรียนให้สูงขึ้น (สุรัชย์ เทียนขาว, 2565: 304) มีส่วนสัมพันธ์กับการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน การสนับสนุน ช่วยเหลือ การสอนของครูในสถานศึกษา นอกจากนี้ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ยังส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งของความสำเร็จในการบริหาร สถานศึกษาในทุกด้าน (พรรณนพพร สิ้นน้อย และธีระพงศ์ บุศรากุล, 2562: 191) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความสามารถ ในการใช้กลยุทธ์ทางการเป็นผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษา โดยการนำความรู้ ทักษะ เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ในการนำบุคคล มาปฏิบัติและพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เกิดผลสำเร็จต่อครูและนักเรียน และส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการก้าวเข้าสู่โลกยุคดิจิทัลอย่างเต็มตัว มีระบบการติดต่อ แบบไร้ขีดจำกัด ส่งผลให้ครูและนักเรียนต้องเป็นผู้ไม่เรียนรู้ มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งการจัดการเรียนการสอน

ของครูแบบเดิมนั้น นักเรียนไม่สามารถนำองค์ความรู้ หรือนำความคิดรวบยอดที่ได้จากการเรียนไปปรับใช้หรือปฏิบัติได้ดี ครูจึงจำเป็นต้องแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน (Bonwell & Eison, 1991: 5-6) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถตอบโจทย์ในการจัดการเรียนการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอย่างดี โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับครู ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและให้คำปรึกษา ดูแลและแนะนำนักเรียนในการเรียนรู้และการค้นหาแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความหมาย นักเรียนสร้างองค์ความรู้ ใช้ความคิดวิเคราะห์ในการสร้างผลงานที่เป็นนวัตกรรม และพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะวิชาชีพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562: 4) รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษาในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นนโยบายที่สำคัญ เพื่อพัฒนานักเรียนในด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นในยุคใหม่ เพื่อให้นักเรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต นอกจากนี้ยังสร้าง คุณธรรม จริยธรรม และสามารถผนวกเข้าสู่สังคมได้อย่างมีความสุข (รัศมี ศรีนนท์, อุดมกฤษฎี ศรีนนท์, วิภารัตน์ ยมดิษฐ์, และกรณิการ์ กิจนพเพียรติ, 2561: 342) จะเห็นได้ว่าการพัฒนาการศึกษาจะขับเคลื่อนไปได้นั้นจำเป็นต้องให้ความสำคัญ ต่อการจัดการเรียนการสอนที่เป็นหัวใจสำคัญ ที่จะสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความมุ่งมั่น ตั้งใจของครูซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่นักเรียนโดยตรง (ปฐมาภิญญ์ แสนโสภานัน, 2560: 3) นั่นคือครูควรมีเทคนิคหรือวิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้นักเรียน มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างลงมือปฏิบัติจริง กระตุ้นให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง สร้างองค์ความรู้ ด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการทำงาน แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบันได้อย่างมีความสุข

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุงเป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดจุดเน้นให้ครูจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุก โดยจะส่งเสริมให้ครูสามารถจัดการเรียน การสอนและการเรียนรู้รูปแบบ Active Learning /Co-creation ให้กับนักเรียนในทุกระดับชั้น อีกทั้งยังกำหนดเป้าหมายหลัก คือ นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้รับการพัฒนา เต็มศักยภาพตามความแตกต่างระหว่างบุคคลและสามารถวางแผนในการศึกษาต่อเพื่อการมีงานทำ ซึ่งได้กำหนดแนวทาง ในการดำเนินงาน โดยจัดให้มีการส่งเสริมการพัฒนารูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง (Active learning) สเต็มศึกษา การสอนแบบ coding การสอนแบบ Co-creation และยังมีเป้าหมายหลักอีกหนึ่งประการที่สำคัญ คือ พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีสมรรถนะในการนิเทศการศึกษาและการพัฒนางานวิชาการ ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก รวมทั้งผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ มีความพร้อมทั้งทางด้านวิชาการ เชี่ยวชาญวิชาชีพ มีจรรยาบรรณ และจิตวิญญาณความเป็นครู (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง, 2564: 2)

จากความสำคัญดังกล่าว ในยุคปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการและครูต้องจัดการเรียนการสอน แบบเชิงรุก เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษา เสริมสร้างผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำทางวิชาการควบคู่ไปกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อเป็นการพัฒนา คุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์

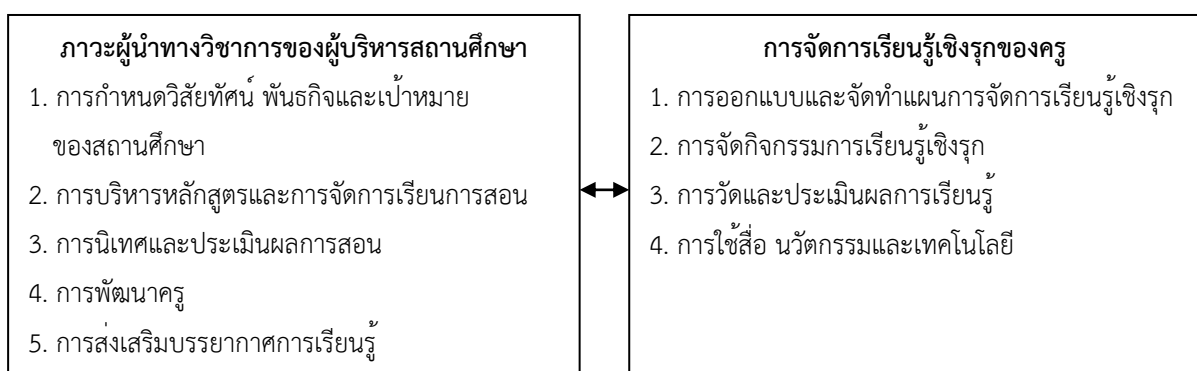
1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพหูลง
2. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพหูลง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพหูลง

กรอบแนวคิดและสมมติฐาน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการโดยพิจารณาจากแนวคิดและทฤษฎีของ สาลิตา เรียนทัพ (2560: 27), ภัททิยา ชื่นวิเศษ (2561: 26-27), กาญจนา สุระคำ (2562: 19), อรรถพล เทินสะเกษ (2563: 44), ธีรวิทย์ เมืองสุบาล (2564: 38), ข้าวทิพย์ ที่สุกะ (2564: 42), บุญญช พรมานุสรณ์ (2565: 27), Hallinger and Murphy (1985: 221-224), Krug (1992: 53), Seyfarth (1999, อ้างถึงใน ทิพวรรณ กุลนิตย, 2560: 28), McEwan (1998: 125-130) และ Alig Mielcarek and Hoy (2005, อ้างถึงใน ข้าวทิพย์ ที่สุกะ, 2564: 34) เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา 2) การบริหารจัดการหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน 3) การนิเทศและประเมินผลการสอน 4) การพัฒนาครู 5) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูพิจารณาจากแนวคิดและทฤษฎีของ สุพิช ชัยมงคล (2556: 2), วิทวัส ดวงถมเมศ และวาริรัตน์ แก้วอุไร (2560: 8-11), สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี (2560: 41), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562: 35-36), กนกวรรณ ฉัตรแก้ว และศรีสมร พุ่มสะอาด (2562: 141), เฉลิมพล สุปัญญาบุตร (2562: 60), ศักดินรินทร์ นิลรัตน์ศิริกุล (2563: 41), วารินทร์พร พันเพ็ญฟู (2562: 193), Meyers and Jones (1993, อ้างถึงใน ช่อรัก วงศ์สวรรค์, 2563: 30), Hamond and Snowden (2005, อ้างถึงใน ศักดินรินทร์ นิลรัตน์ศิริกุล, 2563: 39), Fink (1999, อ้างถึงใน มาหะมะ ชาเดร์, 2562: 51) และ Stacy Zeiger (2015, อ้างถึงใน ศักดินรินทร์ นิลรัตน์ศิริกุล, 2563: 39) เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก 3) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ 4) การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรที่ 1

ตัวแปรที่ 2

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพหูลง

สมมติฐาน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2566 จำนวน 880 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ปีการศึกษา 2566 จำนวน 275 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีกำหนดตามสูตรของ Yamane (1973, อ้างถึงใน รัชนิเพ็ญ พลเยี่ยม, 2560: 63) และสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยมีข้อมูล ดังตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ขนาดของสถานศึกษา	จำนวนของสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็กและกลาง	19	294	92
ขนาดใหญ่	5	244	76
ขนาดใหญ่พิเศษ	3	342	107
รวม	27	880	275

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ จำนวน 5 ข้อ จำแนกเป็น เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 อันดับ จำนวน 39 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณ ค่าชนิด 5 อันดับ จำนวน 31 ข้อ

2.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้จากการไปทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (1990: 202-204) ซึ่งแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .980 และแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .977

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามให้แก่ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างผ่านระบบ Google form โดยส่งแบบสอบถามทั้งหมด 275 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 275 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ตามขั้นตอนดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา และขนาดสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการคำนวณค่าความถี่ ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พัทลุง วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 วิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พัทลุง วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.4 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พัทลุง วิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ของเพียร์สัน โดยใช้หลักเกณฑ์การแปลความหมายตามเกณฑ์ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553: 316)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71 - 1.00 แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์สูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.31 - 0.70 แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 - 0.30 แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ต่ำ

เครื่องหมาย + และ - หน้าตัวเลขสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ บอกถึงทิศทางของความสัมพันธ์ ดังนี้

ค่า r มีเครื่องหมาย + หมายถึง มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

ค่า r มีเครื่องหมาย - หมายถึง มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงกันข้าม

สรุปผล

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พัทลุง พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาครู และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน โดยมีข้อมูลสถิติ ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พัทลุง โดยรวมและรายด้าน

ด้าน	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	n = 275		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา	4.176	0.495	มาก
2	การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.265	0.445	มาก
3	การนิเทศและการประเมินผลการสอน	4.141	0.508	มาก
4	การพัฒนาครู	4.215	0.475	มาก
5	การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้	4.195	0.476	มาก
รวม		4.203	0.399	มาก

2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยมีข้อมูลสถิติ ดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยรวมและรายด้าน

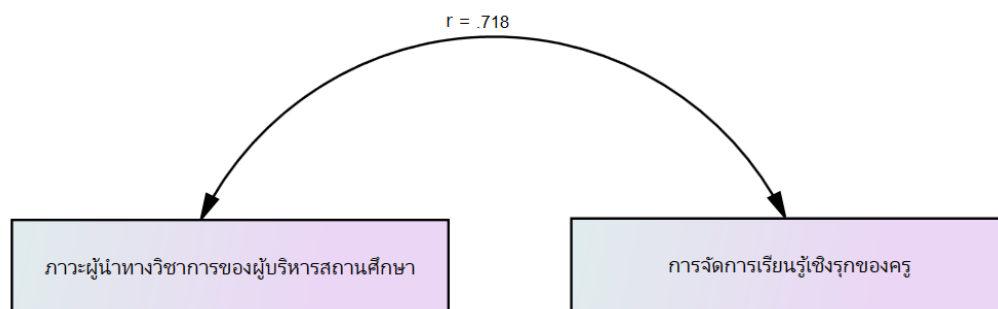
ด้าน	การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู	n = 275		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	การออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.265	0.464	มาก
2	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก	4.207	0.460	มาก
3	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.220	0.473	มาก
4	การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี	4.202	0.509	มาก
รวม		4.222	0.413	มาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r = .718$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีข้อมูลสถิติ ดังตาราง 4

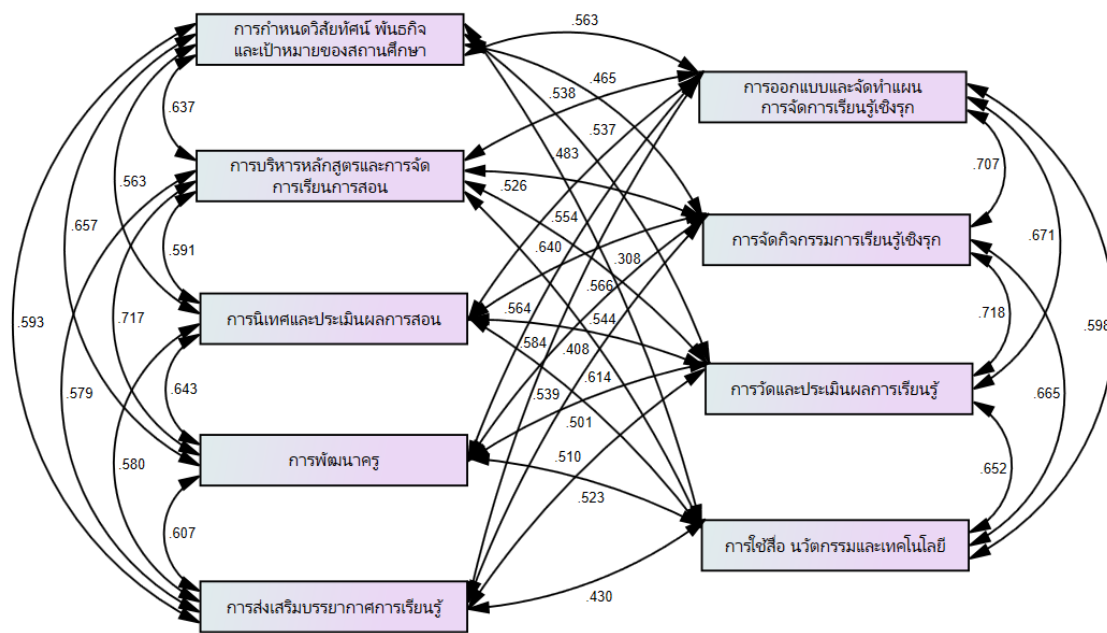
ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู n = 275				
	การออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Y1)	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Y2)	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (Y3)	การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี (Y4)	รวม
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา (X ₁)	.563**	.465**	.483**	.308**	.521**
2. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (X ₂)	.538**	.526**	.554**	.408**	.582**
3. การนิเทศและการประเมินผลการสอน (X ₃)	.537**	.564**	.544**	.501**	.618**
4. การพัฒนาครู (X ₄)	.640**	.584**	.614**	.523**	.680**
5. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ (X ₅)	.566**	.539**	.510**	.430**	.588**
รวม	.683**	.644**	.649**	.522**	.718**

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ภาพประกอบ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง (โดยรวม)

อภิปรายผล

2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก และการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจากครู มีความสามารถ

ในการออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตลอดจนการสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์และมีทักษะที่จำเป็น สามารถดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบันได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรณี วันกระจำง และชวน ภารังกุล (2561: 968) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี พบว่า การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียนลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ การศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรการจัดการเรียนรู้บูรณาการ การออกแบบการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ และการกำหนดโครงสร้างรายวิชา ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ ฉัตรแก้ว และศรีสมร พุ่มสะอาด (2562: 145) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคประเทศไทย 4.0 ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในภาพรวมทั้งด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อ/นวัตกรรม และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การใช้สื่อ/นวัตกรรม

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา ให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่จะทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงต้องมีความรู้ความสามารถ และความเข้าใจในการบริหารงานวิชาการ มีความรอบรู้ ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อที่จะนำมาปรับปรุง พัฒนารูปแบบในการบริหารงานด้านวิชาการ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทในปัจจุบัน เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและตอบโจทย์ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับงานวิจัยของรินดา พูลสว่าง, รัตนา ดวงแก้ว และเข็มทอง ศิริแสงเลิศ (2559: 135) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี พบว่า โดยรวมความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของสาวตรี มาตขาว, สวัสดิ์ โพธิวัฒน์ และละม้าย กิตติพร (2560: 87) ศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.1 ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ด้านการออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำหนดแผนปฏิบัติการ และบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สามารถถ่ายทอดความรู้ ทักษะ กระบวนการต่าง ๆ ให้กับครูได้เป็นอย่างดี ซึ่งในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สิ่งแรกที่ผู้บริหารต้องส่งเสริมและสนับสนุน คือ ให้ครูมีการออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา จุดประสงค์ มาตรฐาน และตัวชี้วัด การเรียนรู้ ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำ คำปรึกษา และช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ แก่ครู เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาตนเองและพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของอารมณีน นากันทอง (2559: 89) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครู ด้านความชัดเจนในการจัดการเรียนการสอน โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา ได้ให้ความสำคัญต่องานด้านวิชาการ มุ่งพัฒนา งานด้านวิชาการสู่ความเป็นเลิศ โดยผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งส่งเสริมครูให้เข้ารับการอบรม เข้าร่วมประชุม เพื่อพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตลอดจนมีการนิเทศ และประเมินผลการสอนของครูอย่างสม่ำเสมอ และสนับสนุนให้ครูพัฒนาผลงานทางวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของภูมิภาญจน์ แสนโสภานัน (2560: 64) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำทางวิชาการกับการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการจัดการเรียน การสอนของครู ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผล ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนตามที่หลักสูตร กำหนด โดยได้ทำการประชุมชี้แจงถึงกฎระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการวัดผลการเรียนและการสร้างเครื่องมือวัดให้เหมาะสมกับ เนื้อหา โดยส่งเสริมให้ครู วัดและประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจน ผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูรายงานผลการประเมินอย่างต่อเนื่อง พร้อมให้คำแนะนำ เพื่อนำผลการวัดและประเมินมาใช้ในการ ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ในครั้งถัดไป สอดคล้องกับงานวิจัยของละอองดาว ปะโพธิง (2556: 5) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิภาพการสอนของครู ด้านการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงและการนำผลการประเมินไปใช้ มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.4 ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ซึ่งการจัดการเรียนรู้เชิงรุกการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี มีความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอนของครู กระตุ้นความสนใจ ของผู้เรียน เข้าใจในบทเรียนได้ง่ายขึ้น อีกทั้งยังสนับสนุนให้ครูใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย โดยผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้อำนวยความสะดวก สอดคล้องกับงานวิจัยของฐิตาพร ดันเจริญรัตน์ (2565: 198) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร กับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา ด้านทักษะทางเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนิเทศและประเมินผลการสอน โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครู บอกให้ครูเห็นถึงจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา ในการจัดการเรียนการสอน หลังจากการสังเกตการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาตนเองและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี โดยมอบหมายหรือข้อตกลงให้ครูมีการประเมินผลการใช้สื่อ เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญด้านการพัฒนาครู โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเป็นวิทยากร และสร้างเครือข่ายทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของสถานศึกษา ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีของครูให้ชัดเจนและครอบคลุม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย

2.3 ควรศึกษาการใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ ฉัตรแก้ว และศรีสมร พุ่มสะอาด. (2562). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคประเทศไทย 4.0 ของครูผู้สอน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*, 7(1), 136-151.
- กาญจนา สุระคำ. (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- กิตติศักดิ์ ศรีคำบัว และรัตน กาญจนพันธุ์. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขต ศรีนครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. *Journal of Roi Kaensam Academi*, 7(9), 211-226.
- ข้าวทิพย์ ที่สุกะ. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เฉลิมพล สุปัญญาบุตร. (2562). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ช่อรัก วงศ์สวรรค์. (2563). *ความคิดสร้างสรรค์ระดับบุคคลและระดับกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเรื่องพันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทางดีเอ็นเอ*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ฐิตาพร ตันเจริญรัตน์. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8*. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์*, 23(1), 192-204.
- ทิพวรรณ กลุณิตย์. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธีรวิทย์ เมืองสุบาล. (2564). *การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ เขต 3*. การค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- บุญญนุช พรมานุสรณ์. (2565). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปฎิมากาญจน์ แสนโสภานัน. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พรรณนพพร สีน้อย และธีระพงศ์ บุศรากุล. (2562). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มจร*, 7(2), 187-199.
- พรณี วันกระจำง และชวน ภารังกุล. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี*. การประชุมวิชาการระดับนานาชาติ ครั้งที่ 6 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, 1 มีนาคม 2561, 968-977.
- ภคพร เล็กนอก และเอกราช โฆษิตพิมานเวช. (2565). *องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 9(2), 76-85.
- ภัททิยา ชื่นนิเศษ. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา*. การค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- มาหะมะ ชาเคอร์. (2562). *พฤติกรรมการสอนอิสลามศึกษาโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดชายแดนใต้*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- รัชนีเพ็ญ พลเยี่ยม. (2560). *การวิจัยทางการศึกษา*. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- รัศมี ศรีรินทร์, อุดมกฤษฏี ศรีรินทร์, วิภารัตน์ ยมดิษฐ์ และกรรณิการ์ กิจนพเกียรติ. (2561). *การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคไทยแลนด์ 4.0*. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 9(2), 331-343.
- รินดา พูลสว่าง, รัตนา ดวงแก้ว และเข็มทอง ศิริแสงเลิศ. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดนนทบุรี*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.*, 9(2), 131-141.

- รุ่งอรุณ เพ็ญกุลกิจ และยีนยง ไทยใจดี. (2560) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*, 11(2), 154-162.
- ละอองดาว ปะโพธิง. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอน ที่มีประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 8(25), 1-13.
- วารินทร์พร พันเพ็ญฟู. (2562). การจัดการเรียนรู้ Active Learning ให้สำเร็จ. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์*, 9(1), 135-145.
- วิทวัส ดวงถมเมศ และวารินทร์ แก้วอุไร. (2560). การจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 11(2), 1-14.
- ศักดิ์นรินทร์ นิลรัตน์ศิริกุล. (2563). การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก: กรณีศึกษาสหวิทยาเขตสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร และพัฒนาการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สาลิตา เรียนทัพ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู ในอำเภอสรรคบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยนาท เขต 1. การค้นคว้าอิสระ การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัย ราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สาวิตรี มาตขาว, สวัสดิ์ โพธิ์วัฒน์ และละม้าย กิตติพร (2560). ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. *วารสารบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 5(19), 87-94.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง. (2564). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2564-2565. สืบค้นเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2566, จาก <https://seapt.go.th/agencyplan>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้. สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2566, จาก http://academic.obec.go.th/images/document/1603180137_d_1.pdf
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: פרקหวานกราฟฟิค.
- สุพิช ชัยมงคล. (2556). กลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในพื้นที่สูง. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สุภัทรา ภูษิตรัตนาลี. (2560). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับคณาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้. ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรัชย์ เทียนขาว. (2565). บทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน. *วารสารสินธรปริทรรศน์*, 23(1), 304-315.
- อรรถพล เทินสะเกษ. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- อารมณ นาก่อนทอง. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอน ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- Bonwell, C. C. and Eison, J. A. (1991). *Active Learning: Creating excitement in the classroom*. ASHE-ERIC Higher Education. Washington, DC: The George Washington University.

- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Hallinger, P. and Murphy, J. (1985). Assessing the Instructional Management Behavior of Principals.
Elementary School Journal - ELEM SCH J, 86(2), 217–274.
- Krug, R. E. (1992). *Leadership and performance beyond expectations*. New York: Free Press.
- McEwan, E. K. (1998). *Seven steps to effective instructional leadership*. Alabama: Macmillan.